

Udskriftsdato: 19. december 2025

KEN nr 9405 af 29/06/2020 (Gældende)

Ankestyrelsens principmeddelelse 15-20 om beregning af særlig støtte - rimelig bolig - faktiske forhold - boligudgifter forøget på eget initiativ

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 20-4702-13

Ankestyrelsens principmeddelelse 15-20 om beregning af særlig støtte - rimelig bolig - faktiske forhold - boligudgifter forøget på eget initiativ

Principmeddelelsen fastslår

Der kan ydes særlig støtte til høje boligudgifter og stor forsørgerbyrde til personer, der opfylder betingelserne om social begivenhed i aktivloven.

For at en person kan være berettiget til særlig støtte, skal dennes nettoboligudgift overstige et grænsebeløb, der fastsættes efter reglerne i bekendtgørelsen om særlig støtte.

Grænsebeløbet angiver den udgift, som den pågældende selv antages at kunne afholde til bolig.

Nettoboligudgiften beregnes på grundlag af de faktiske boligudgifter, som borgeren har til boligen.

Den særlige støtte ydes som et skattefrit beløb, der som udgangspunkt svarer til det beløb, som nettoboligudgifterne overstiger grænsebeløbet med.

Hvis en støtteberettiget, der har en rimelig bolig, på eget initiativ forøger sine boligudgifter, fx ved at flytte til en anden bolig, medtages den forøgede boligudgift ikke ved beregningen af den særlige støtte.

Kommunen skal derfor ved beregning af den særlige støtte vurdere, om borgeren havde en rimelig bolig og på eget initiativ har forøget sine boligudgifter. Der skal være tale om en samlet forøgelse af nettoboligudgiften.

Kommunen skal, ved vurderingen af om borgeren havde en rimelig bolig, forholde sig til borgerens seneste faktiske bopæl på baggrund af de faktiske forhold. Det betyder, at kommunen også skal forholde sig til en periode, hvor borgeren er registreret uden fast bopæl i Det Centrale Personregister. I den konkrete vurdering af hvor borgeren havde bopæl kan indgå forhold som opholdets varighed og hvad der er baggrunden for, at borger har taget det pågældende ophold.

Kommunen skal, ved vurderingen af om borgeren på eget initiativ har forøget sine boligudgifter, forholde sig til, om den forøgede boligudgift alene skyldes borgerens forhold, eller om andre udefrakommende forhold har været medvirkende til forøgelsen.

Hvis kommunen vurderer, at borgeren havde en rimelig bolig og på eget initiativ har forøget boligudgiften, kan kommunen beregne den særlige støtte på grundlag af nettoboligudgiften til den rimelige bolig. Dermed sikres der mod misbrug, fordi borgeren ikke bevidst kan forhøje sin nettoboligudgift.

I sag nr. 1 traf kommunen afgørelse om at beregne den særlige støtte på grundlag af nettoboligudgiften til en bolig, som borgeren var fraflyttet tidligere på året, fordi kommunen vurderede, at den fraflyttede bolig var rimelig, og at borger ved flytningen på eget initiativ havde forøget sine boligudgifter.

Borgeren oplyste i sin klage, at han var fraflyttet sin bolig den 1. april 2019 og i perioden frem til den 1. november, hvor borger overtog sin nye bolig, havde boet i en campingvogn.

Det fremgik af Det Centrale Personregister, at borger var registreret uden fast bopæl i perioden fra den 1. juli 2019 til den 1. november 2019. Kommunen forholdt sig ikke til de faktiske forhold omkring borgerens bopæl i perioden.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst til, at det kunne vurderes, om borger havde haft bopæl i en campingvogn i en periode fra den 1. april 2019 til den 1. november 2019. Det kunne derfor heller ikke vurderes, om borger havde haft en rimelig bolig og på eget initiativ havde forøget sine boligudgifter.

Sagen blev hjemvist.

I sag nr. 2 fik borgeren afslag på særlig støtte, fordi kommunen beregnede den særlige støtte på grundlag af nettoboligudgiften til en bolig, som borger var fraflyttet, og kommunen vurderede, at det fraflyttede lejemål hos borgers veninde og dennes familie var rimeligt. Kommunen vurderede, at borgeren på eget initiativ havde forøget sine boligudgifter, fordi det ikke var dokumenteret, at borgers veninde havde opsagt lejemålet.

Borgeren vedlagte i sin klage et brev fra veninden om, at borger ikke kunne bo til leje hos hende og hendes familie mere, da veninden og hendes familie skulle bruge hele huset selv igen.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede, at borgeren ikke på eget initiativ var fraflyttet lejemålet hos veninden. Kommunen skulle herefter vurdere, om borger i øvrigt opfyldte betingelserne for særlig støtte.

Sagen blev ændret.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet 2 sager principielt. Det har vi gjort for at afklare, at når kommunen vil beregne den særlige støtte på grundlag af nettoboligudgiften til en fraflyttet bolig, fordi kommunen vurderer, at en borger, der havde en rimelig bolig, på eget initiativ har forøget sine boligudgifter, skal kommunen på baggrund af de faktiske forhold tage stilling til, hvilken bolig borgeren senest er flyttet fra, og om den fraflyttede bolig var rimelig, herunder også i en periode hvor en borger er registreret uden fast bopæl i Det Centrale Personregister. Sagerne skal også belyse, hvornår en borger på eget initiativ har forøget sine boligudgifter. Vurderingen af, om den fraflyttede bolig var rimelig behandles ikke principielt.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019.

- § 34, stk. 1, om særlig støtte
- § 34, stk. 8, om regler for beregning af den særlige støtte

Bekendtgørelse om særlig støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik (bekendtgørelse om særlig støtte), nr. 1605 af 18. december 2018.

- § 1, om personkredsen
- § 3, om grænsebeløbet
- § 4, stk. 1 og stk. 3, om beregning af nettoboligudgiften
- § 5, stk. 1, om beregningen af den særlige støtte
- § 5, stk. 3, om forøgelse af nettoboligudgiften på eget initiativ

Praksis

Gældende:

Følgende principmeddelelser vedrører problemstillingen i § 5, stk. 3, om en rimelig bolig og forøgelse af nettoboligudgiften på eget initiativ og er stadig gældende:

91-17: der fastslår, at nettoboligudgiften løbende skal være udtryk for den nettoboligudgift, som borgeren ville have, hvis den pågældende var flyttet til den rimelige og billigere bolig eller ikke var fraflyttet en tidligere rimelig og billigere bolig.

Det betyder, at på samme måde som nettoboligudgiften til en borgers faktiske bolig reguleres efter den faktiske udgift, skal der tilsvarende ske en udgiftsregulering, når den særlige støtte beregnes på grundlag af en anslået nettoboligudgift til en ikke fraflyttet rimelig, billigere bolig/fraflyttet rimelig, billigere bolig.

48-16: der fastslår, at den særlige støtte først kan beregnes efter udgifterne til en rimelig billigere bolig fra det tidspunkt, hvor en anden konkret ledig, rimelig og billigere bolig kan skaffes.

Det betyder, at det er en betingelse, for at kommunen kan beregne den særlige støtte på baggrund af udgifterne til en rimelig billigere bolig, at kommunen har peget på en konkret ledig, rimelig og billigere bolig, så ansøgeren har en reel mulighed for at flytte til en billigere bolig. Hvis der kan skaffes en konkret ledig, rimelig og billigere bolig, og ansøgeren fravælger at flytte til denne bolig, skal kommunen beregne den særlige støtte på grundlag af nettoboligudgiften til den billigere bolig.

16-19: der fastslår, at hvis kommunen har fundet en konkret ledig, rimelig og billigere bolig, kan den særlige støtte tidligst ophøre eller nedsættes fra det tidspunkt, hvor en rimelig og billigere bolig kan skaffes. Det er således et krav, at kommunen har peget på en konkret ledig, rimelig og billigere bolig, inden den særlige støtte ophører eller nedsættes, så borgeren har reel mulighed for at flytte til boligen.

Det betyder, at kommunen tidligst kan beregne den særlige støtte på grundlag af nettoboligudgifterne til den konkrete ledige, rimelige og billigere bolig fra den 1. i den efterfølgende måned efter, at kommunen har truffet afgørelse om en konkret ledig, rimelig og billigere bolig. Hvis den rimelige og billigere bolig først er ledig til indflytning på et senere tidspunkt, kan støtten først nedsættes eller ophøre fra dette senere tidspunkt.

Vejledninger

Vi har også anvendt Vejledning om lov om aktiv socialpolitik nr. 39 af 5. marts 1998.

- Pkt. 113, om forøgelse af boligudgiften på eget initiativ

De konkrete afgørelser

Sag nr. 1, j.nr. 20-4702

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om særlig støtte. Kommunen afgjorde sagen den 26. november 2019.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen skal behandle din sag igen.

Det betyder, at vi hjemviser sagen til ny behandling, og at kommunen skal afgøre sagen på ny. Du skal være opmærksom på, at en ny behandling godt kan føre til det samme resultat i din sag.

Kommunen skal, inden den afgør sagen, behandle sagen efter de retningslinjer, der er angivet nedenfor.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at sagen ikke er oplyst nok til, at vi kan afgøre, om den særlige støtte skal beregnes på grundlag af nettoboligudgiften til din fraflyttede bolig.

Vi vurderer, at der mangler oplysninger om, om du har haft bopæl i en campingvogn i en periode fra den 1. april 2019 til den 31. oktober 2019.

Vi kan derfor ikke vurdere, om du havde en rimelig bolig, inden du flyttede til adresse X, og om du på eget initiativ har forøget dine boligudgifter.

Vi vurderer, at kommunens vurdering om, at du på eget initiativ har forøget dine boligudgifter ved at flytte fra en anden bolig ikke i tilstrækkelig grad er underbygget af faktuelle oplysninger.

Vi vurderer, at de manglende oplysninger udgør en væsentlig del af kommunens beslutningsgrundlag, og at de derfor skal indgå i den vurdering, som kommunen skal foretage, når den skal afgøre sagen.

Oplysningerne vil derfor kunne have væsentlig betydning for afgørelsens resultat.

Vi vurderer også, at kommunens muligheder for at oplyse sagen ikke er udtømte.

Vi vurderer derfor, at kommunen ikke har været berettiget til at træffe afgørelse på det foreliggende grundlag.

Hvad er afgørende for resultatet

Det fremgår af sagen, at du den 8. august 2018 blev bevilget 639,24 kr. pr. måned i særlig støtte beregnet på grundlag af nettoboligudgiften til din daværende bolig på adresse Y.

Det fremgår også af sagen, at du den 1. november 2019 flyttede ind i en bolig beliggende på adresse X og søgte om særlig støtte til din nye bolig.

Kommunen vurderer, at du på eget initiativ har forøget dine boligudgifter ved at flytte fra boligen på adresse Y, fordi du mente, at der var for meget larm.

Vi er opmærksomme på oplysningerne i sagen om, at du ikke var tilfreds med at bo i din bolig på adresse Y, bl.a. fordi du mente, at der var for meget larm og et utrygt miljø.

Vi er også opmærksomme på oplysningerne i sagen om, at du selv har opsagt dit lejemål på adresse Y.

Vi lægger dog vægt på dine oplysninger om, at du har boet i en campingvogn i perioden fra den 1. april 2019 til den 31. oktober 2019.

Vi lægger i den forbindelse også vægt på oplysningerne fra Det Centrale Personregister om, at du er registreret med bopæl på adresse Y frem til den 1. juli 2019 og uden fast bopæl i perioden fra den 1. juli 2019 til den 1. november 2019.

Vi lægger endvidere vægt på, at der ikke er oplysninger i sagen om, om du har haft bopæl i en campingvogn i en periode og i bekræftende fald, hvilke boligudgifter du havde i den forbindelse.

Vi lægger derudover vægt på, at kommunen ikke nærmere har undersøgt, om du har haft bopæl i en campingvogn i en periode.

Kommunen har heller ikke i den forbindelse vejledt dig om, hvilke oplysninger det ville være relevant at skaffe eller bedt om dit samtykke til at indhente relevante oplysninger. Kommunen har heller ikke vejledt dig om konsekvenserne, hvis du ikke medvirker.

Hvad skal kommunen gøre

Kommunen skal indhente oplysninger om, om du har haft bopæl i en campingvogn i en periode. Hvis kommunen kommer frem til, at du har haft bopæl i en campingvogn i en periode, skal kommunen også indhente oplysninger om dine boligudgifter hertil.

Kommunen kan bede dig medvirke til sagens oplysning. Kommunen skal i den forbindelse vejlede dig om, hvilke oplysninger der vil være relevante at fremskaffe. Hvis kommunen kan indhente oplysningerne med samtykke, skal kommunen bede om dit samtykke til at indhente oplysninger.

Kommunen skal vejlede dig om konsekvenserne, hvis du ikke medvirker ved sagens oplysning.

Oplysningerne kan for eksempel blive indhentet fra dig eller, hvis du har lejet campingvognen, fra den person du har lejet campingvognen af.

Kommunen skal på baggrund af oplysningerne foretage en ny vurdering af, om du havde en rimelig bolig, inden du flyttede til adresse X, og om du på eget initiativ har forøget dine boligudgifter.

Ud fra det skal kommunen afgøre sagen igen. Hvis kommunen ikke imødekommer din ansøgning helt, skal kommunen beskrive i afgørelsen, hvad der er indgået af hovedhensyn og faktiske oplysninger i vurderingen.

Du kan klage over den nye afgørelse efter de almindelige regler. Det betyder, at du kan klage til kommunen inden fire uger efter, du har modtaget den nye afgørelse.

Om reglerne

Efter reglerne kan der ydes særlig støtte til personer, der har været ude for ændringer i deres forhold, og som er særlig vanskeligt stillet grundet høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde.

Der kan som udgangspunkt ydes særlig støtte til høje boligudgifter, hvis nettoboligudgiften overstiger det fastsatte grænsebeløb.

Grænsebeløbet for, hvornår nettoboligudgiften kan berettige til beregning af særlig støtte, udgør i 2019 3.050 kr. for personer, der ikke har forsørgelsespligt over for børn.

Efter bekendtgørelsen om særlig støtte indgår huslejudgiften, udgifter til vand, varme, gas, el og andre løbende udgifter, som er knyttet til boligen, ved beregningen af nettoboligudgiften.

Nettoboligudgiften indeholder også bidrag til fælles antenneanlæg, hvis der er en ufravigelig pligt til at afholde udgiften.

Nettoboligudgiften fradrages tilskud efter boliglovgivningen (boligstøtte).

Efter reglerne medtages den forøgede boligudgift ikke ved beregningen af den særlige støtte, hvis den støtteberettigede har en rimelig bolig og på eget initiativ forøger sine boligudgifter, fx ved at flytte til en anden bolig.

Beregningen af den særlige støtte, der er baseret på nettoboligudgiften til en tidligere rimelig bolig, skal udgiftsreguleres på samme måde som en faktisk nettoboligudgift.

Nettoboligudgiften skal således være et udtryk for den nettoboligudgift, som personen ville have, såfremt den pågældende ikke var fraflyttet den tidligere bolig. Vi henviser til vores principafgørelse 91-17.

Vi bemærker, at kommunen kan indhente oplysninger om gennemsnitslige forbrugsudgifter for en sammenlignelig husstand hos udbyderen.

Efter aktivlovens regler skal kommunen foretage løbende opfølgning af sager om hjælp efter aktivlovens regler.

Efter reglerne har kommunen ansvaret for, at sagen er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at kommunen kan træffe afgørelse.

Kommunen kan anmode personer, der søger om eller får hjælp, om at medvirke til at få de oplysninger frem, som er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp de er berettiget til.

Kommunen kan hente visse oplysninger med samtykke fra den, der søger om eller får hjælp, andre oplysninger kan indhentes uden samtykke.

Hvis borgeren ikke medvirker ved sagens oplysning eller ikke giver samtykke til, at myndigheden kan indhente oplysninger, skal myndigheden behandle sagen om hjælp på det foreliggende grundlag, medmindre oplysninger kan indhentes uden samtykke.

Kommunen skal give borgeren skriftlig besked om konsekvenserne, hvis borgeren ikke medvirker.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag nr. 2, j.nr. 19-61307

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om særlig støtte. Kommunen afgjorde sagen den 5. november 2019.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen har ikke ret til at beregne den særlige støtte på grundlag af boligudgiften til din tidligere bolig.
- Du kan være berettiget til særlig støtte fra ansøgningstidspunktet, hvis du i øvrigt opfylder betingelserne i bekendtgørelse om særlig støtte.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at kommunen ikke har ret til at beregne den særlige støtte på grundlag af nettoboligudgiften til din tidligere bolig på adresse X.

Vi vurderer dermed, at du ikke på eget initiativ har forøget din nettoboligudgift.

Vi vurderer derfor, at du kan have ret til særlig støtte fra ansøgningstidspunktet, hvis du i øvrigt opfylder betingelserne i bekendtgørelse om særlig støtte.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du den 23. oktober 2019 søger om særlig støtte til din bolig på adresse Y, som du ifølge lejekontrakten overtog den 1. oktober 2019.

Vi lægger også vægt på oplysningerne i sagen om, at boligudgifterne til din bolig på adresse Y udgør i alt 8.075 kr. pr. måned. Det fremgår af sagen, at du har udgifter til husleje på 7.075 kr., varme 700 kr. og vand 300 kr. Boligen er 105 m² og består af 3 værelser.

Vi lægger desuden vægt på, at der ikke er oplysninger i sagen om din udgift til el, eller om du er berettiget til at modtage boligstøtte.

Vi lægger videre vægt på, at du før flytning til adresse Y boede til leje hos en veninde og hendes familie på adresse X.

Vi lægger i den forbindelse vægt på oplysningerne i lejekontrakten om, at boligen er på 75 m² med 2 værelser og adgang til fælles køkken. Lejemålet begyndte den 1. marts 2019 og huslejen er på 4.500 kr. pr. måned.

Vi lægger således vægt på, at du den 1. oktober 2019 flytter fra adresse X til en ny bolig på adresse Y med en højere nettoboligudgift.

Vi er opmærksomme på, at kommunen har vurderet, at din bolig på adresse X var en rimelig bolig for dig, og at du på eget initiativ har forøget dine nettoboligudgifter, fordi det ikke fremgår af din lejekontrakt, at lejemålet på adresse X er midlertidigt, og fordi du ikke har en skriftlig opsigelse fra din veninde, som er udlejer.

Vi lægger dog vægt på oplysningerne i sagen om, at din veninde som udlejer i brev af 26. november 2019 har oplyst, at du blev nødt til at fraflytte deres hus, da de selv havde brug for hele huset, og at det hele tiden havde været meningen, at der var tale om en midlertidig løsning som følge af, at der var opstået skimmelsvamp i din tidligere bolig.

Vi lægger derfor vægt på, at det ikke fremgår af sagens oplysninger, at du på eget initiativ er fraflyttet din tidligere bolig.

Vi bemærker, at kommunen skal beregne, om du har ret til særlig støtte beregnet på grundlag af nettoboligudgiften til din faktiske bolig.

Om reglerne

Efter reglerne kan der ydes særlig støtte til personer, der har været ude for ændringer i deres forhold, og som er særlig vanskeligt stillet grundet høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde.

Der kan som udgangspunkt ydes særlig støtte til høje boligudgifter, hvis nettoboligudgiften overstiger det fastsatte grænsebeløb.

Grænsebeløbet for, hvornår nettoboligudgiften kan berettige til beregning af særlig støtte, udgør 3.050 kr. i 2019 for personer, der ikke har forsørgelsespligt over for børn.

Efter bekendtgørelsen om særlig støtte indgår huslejeudgiften, udgifter til vand, varme, gas, el og andre løbende udgifter, som er knyttet til boligen, ved beregningen af nettoboligudgiften.

Nettoboligudgiften indeholder også bidrag til fælles antenneanlæg, hvis der er en ufravigelig pligt til at afholde udgiften.

Nettoboligudgiften fradrages tilskud efter boliglovgivningen (boligstøtte).

Vi bemærker, at hvor der ikke foreligger oplysninger om den faktiske forbrugsudgift, skal kommunen lade et anslået beløb indgå i beregningen af nettoboligudgiften til den billigere bolig.

Vi bemærker, at kommunen kan indhente oplysninger om den gennemsnitlige forbrugsudgift for en sammenlignelig husstand hos udbyderen.

Endelig bemærker vi, at kommunen kan beregne den boligstøtte, som borgeren ville være berettiget til ved en billigere bolig, på Udbetaling DK hjemmeside.

Efter reglerne medtages den forøgede boligudgift ikke ved beregningen af den særlige støtte, hvis den støtteberettigede har en rimelig bolig og på eget initiativ forøger sine boligudgifter, fx ved at flytte til en anden bolig.

Beregningen af den særlige støtte, der er baseret på nettoboligudgiften til en tidligere rimelig bolig, skal udgiftsreguleres på samme måde som en faktisk nettoboligudgift.

Nettoboligudgiften skal således være et udtryk for den nettoboligudgift, som personen ville have, såfremt den pågældende ikke var fraflyttet den tidligere bolig. Vi henviser til vores principafgørelse 91-17.

Vi bemærker, at kommunen kan indhente oplysninger om gennemsnitslige forbrugsudgifter for en sammenlignelig husstand hos udbyderen.

Efter aktivlovens regler skal kommunen foretage løbende opfølgning af sager om hjælp efter aktivlovens regler.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.